

heeft als doel de bosbouw, het natuurbehoud en het landschapsbeheer in ruime zin te bevorderen. Het gaat ons dus om de bosbouw in al haar facetten, met het oog op de vele functies die bos en beplantingen kunnen vervullen. Solitaire bomen, boomgroepen, houtwallen, laan- en rijbeplantingen en andere landschapselementen hebben ook onze warme belangstelling.

De vereniging organiseert regelmatig studiedagen en excursies. Bovendien ontvangen leden 10 x per jaar gratis het Vakblad Natuur Bos Landschap. Daarnaast is er een website als bron van informatie over bos, natuur en landschap voor leden en andere belangstellenden.

Voor aanmelding en meer informatie kunt u terecht bij de website van de vereniging: www.knbv.nl

◀ Een zeearend scheert langs het plafond met borden

▼ Frans Brom: “Veel communicatie gaat niet over feiten, maar over perspectieven.”

Studiedag 'Met ethiek het bos in'

Afgelopen donderdag 2 maart vond in het Aardhuis te Hoog Soeren een door de KNBV georganiseerde studiedag plaats met als onderwerp de plaats van ethiek in het bosbeheer. Ruim 45 leden van de bosbouwvereniging namen aan de studiedag deel.

Er waren die middag drie inleiders. Evelien Verbij werkzaam bij de WUR en het Boschap, ging nader in op de door haarzelf gestelde vraag: Wat is bosbouw nog in Nederland? Een vraag die zij in haar doctoraalstudie ook beschouwd had. Met veel uit interviews afkomstige, persoonlijke citaten gelardeerd gaf ze een beeld van een afbrokkelende beroepsgroep. Een typisch zinsnede die dit gevoel weergeeft is de quote: “Bosbouwers zijn een uitstervend ras”.

Een beroep is in de Van Dale zo ongeveer beschreven als een maatschappelijke werkkring waarin men de professioneel zijn inkomen verwerft, aldus Verbij. Ze nam de proef op de som door eens de vingers te tellen van diegene in de zaal die daadwerkelijk zijn brood verdient in de bosbouw. Het zeer lage aantal vingers ondersteunde het betoog van Verbij uitstekend. De grenzen van de bosbouwsector worden steeds kleiner. Oorzaken zijn divers en in de loop van de laatste jaren steeds duidelijker geworden. Een heel groot verschil met Oostenrijk bijvoorbeeld, waar Verbij tijdens haar promotieonderzoek naar heeft gekeken. Het beroep en de sector vervullen daar nog een hele sterke rol in het maatschappelijk leven.

Hans Gierveld, beheerder bij de Stichting Twickel, ging in op de rol die ethiek bij zijn

foto's Renske Schulting

beheer speelt. Hij schetste daarin eerst een beeld van zijn organisatie en de opdracht die Barones van Heeckeren van Wassenaer al in 1953 daaraan had meegegeven. Daar lag zijn eerste ethische punt: het op de juiste wijze vervullen van haar wensen. Een voorbeeld. In de tijd van de barones was de mountainbike nog

niet uitgevonden (en stond dus niet in de statuten), dus hoe nu hiermee om te gaan? Verder speelt volgens Gierveld ethiek ook een rol in de communicatie over het beheer. Men wil bij Twickel wel open zijn en verantwoording afleggen, maar kan en wil daarbij niet iedereen altijd ter wille zijn.

land houden
 bosbeheer
 bosbeheer
 duurzaam
 "je erover betaald wordt, of je verantwoordelijk"
 van geen ruimte
 heren, onderzoek, bedrijven
 waar laten zich moeilijk in de laatste tijden
 Verschuif focus mensen & bedrijven
 tijd: mensen, spachten binnen sparten
 gaan zomerse dingen
 dan van de natuur
 hebben met groen
 afkomst
 ing naar 1 paradijs
 eren laten delen in onze natuur gebieden
 trichedus ons van andere natuurlekkers
 a lidmaatschap natuurorganisatie
 staat koppen
 omz gratis ligt ergens anders
 maar... we willen zelf met h hier in 1 bor
 en vanaf ons berge de kappit en
 a verantwoordelijkheid om alle belangen
 ogen
 a bus dat er is met boerderie

▲ Evelien Verbij: “Wat zijn de grenzen van de bosbouwsector?”

► Buiten sneeuwde het

◀ Hans Gierveld: “In de tijd van Barones van Heeckeren van Wassenaer stonden de moutainbikers nog niet in de statuten.”

welke waarden wij in de bosbouw willen beschermen. Nadeel kan zijn dat onze handelingruimte en ons oog voor dilemma's verdwijnt, en dat we daarmee 'ritueel' zouden kunnen gaan handelen.

Brom gaf aan de drie workshops de volgende vragen mee: welke waarden willen we beschermen? Waar zijn we trots op? Waarvoor voel je je verantwoordelijk? Op welke wijze geven deze waarden richting aan het handelen? En, hoe kunnen we deze waarden ordenen?

De derde inleider was Frans Brom, hoogleraar ethiek in Utrecht en Wageningen. Hij gaf een korte inleiding op de ethiek en spitste dat al snel toe op de beroepspraktijk. Hij ging met name in op het nut, maar ook het nadeel van een beroepscode. Nuttig was de discussie over uitgangspunten, waarbij de ethische vraag was

In de daarna volgende plenaire discussie, die op zeer kundige en prettige wijze door Brom werd geleid, kwamen vele discussiepunten aan de orde. Brom was daarbij in staat om de opmerkingen en opinies uit te zaal telkens te duiden. Enige conclusies:

- Het is van belang te begrijpen wie de doelen bepaalt. Dat blijkt niet alleen het bos zelf te zijn, maar ook de beheerder en ook de maatschappij. Bosbouwers, die op lange termijn hebben leren denken, hebben daarbij de kennis en de verantwoordelijkheid om alle belangen af te wegen. En dat dan wel los van de waan van de dag.
- Uitleggen en verantwoording nemen over je bosbouwkundig handelen gaat niet alleen over de feiten, het gaat in de eerste plaats over vertrouwen. Vanuit welke waarden wordt gehandeld? Je moet daarbij duidelijk maken wat de perspectieven zijn. Luisteren is daarbij van groot belang.
- De discussie over het al dan niet opstellen van een beroepscode leverde weinig helderheid op. Er werden wel diverse argumenten genoemd, maar veel verder dan dat kwam het niet. Het laatste woord zal er dan ook nog niet over zijn gezegd.

Gastheer Jaap Kuper sloot de middag af met de constatering dat het denkproces nog lang niet was afgerond. Hij vond de discussie een mooi zetje voor ons denken en voor het functioneren in ons vak.

Ido Borkent